

прозорец. Селяните се хранели с обикновен хляб, кукурузен и просеник, който приготвяли на огнището под нагорещен връшник, посипан отгоре с жарава. Като горивен материал използвали торта от добитъка, направен на „тезек“, както и какалашки от кукуруз и тръстика от близкото блато.

Описано е и облеклото на островчани. Лятно време мъжете носят риза, димии, късаче, долактанка. Мъжкото зимно облекло се състои от потури или шалвари, клашник, късак и долактанка. През зимата и в дъжд носят ямурлук или опанджак със зимен калпак, а лятно време слагат на главите си подкапник, червена вълнена шапка. Женското традиционно облекло лете е риза, вълненик, престилка и късаче, а зиме - сукманено, вместо късак (аба). Авторът уточнява много важен белег от традиционното облекло в Северозападна България, а именно белодрешковското облекло²⁰.

За развитието на Лом като оживено пристанище и икономически център пише „Цариградски вестник“ (бр. 317, 23 февруари 1857г.). Неслучайно тук се установява богатият търговец Ангелаки Иванчов Войнович от Враца. В бр. 476, 26 март 1860 г. същият вестник отбелязва пристигането и на мнозина чужди търговци в Лом - сърби, немци, италианци за сключването на големи сделки. За значението на Лом като търговски център говорят и поместените реклами. В. „Македония“ напр. публикува през септември 1872 г. обява за откриването в града на къща Йо [Йончо] Тончев и Г. [Гаврил] Монов, която ще се занимава с приемания и изпращания на стоки, както и със „заръки и продажби“ на всякакви видове и произведения. Споменава се богатия опит, който имат търговците; твърди се накрая, „че приятелите, които би ни почели с доверието си, ще останат крайно задоволени от всяка една страна“²¹. Съвсем друга е информация за Йончо Тончев във в. „Свобода“ - там се изтъква, че той принуждавал работниците да се трудят и в неделя, въпреки че и турските закони вече „запращават“ ангарията.

Описания на сватбените и погребалните обичаи и на традиционното облекло на българите в с. Мокреш, Ломско, намираме в „Македония“ от 11 юли 1870 г. Дописникът Моско поп Добринов прави описание на селото и дава сведения за училището, което било открито през 1850 г.²². Учениците били 40 на брой, изучавали наустницата, история и география. В селото имало двама свещеници и 20 души образовани. Населението било будно, жадно за просвещение и религиозно. Интересно е и краткото описание на сватбения обичай в с. Мокреш до 1845 г. Сватбите тук траяли 4 дена. Описан е първият ден - неделя и по-специално венчавката, отиването на старойкята и кръстника в конака, после у младоженците. Старойкята имал големи права - задължително го карали с кола, играе му се хоро,